

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การสำรวจความต้องการของผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา” เป็นโครงการวิจัยร่วมระหว่างสถาบันวิจัยและพัฒนา และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา และศึกษาแนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงานในระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ

การวิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการคัดเลือกตัวอย่างแบบ Multi-stage Stratified Sampling ในกลุ่มอาชีพ 4 กลุ่ม คือ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ พาณิชยกรรมบริการ และผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งสิ้น 524 ตัวอย่าง การศึกษาดังกล่าวได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัยในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งขณะผู้วิจัยได้จำแนกแบบสอบถามดังกล่าวออกเป็น 2 ชุด กล่าวคือ ชุดที่ 1 ใช้สอบถามบุคคลทั่วไปจำนวน 415 ตัวอย่าง และชุดที่ 2 ใช้สอบถามผู้บริหารของหน่วยงานและผู้ประกอบการ จำนวน 109 ตัวอย่าง ซึ่งผลการวิจัยมีดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลทั่วไป

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 56.4 และเป็นเพศชาย จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 43.6

เมื่อพิจารณาถึงช่วงอายุของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 32.7 ของประชากรตัวอย่างมีช่วงอายุระหว่าง 20-25 ปี รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุระหว่าง 26-30 ปี และ 41 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.6 ร้อยละ 26.3 และร้อยละ 13.4 ตามลำดับ

ส่วนสถานภาพนั้นข้อมูลชี้ให้เห็นว่า ส่วนใหญ่แล้วประชากรกลุ่มตัวอย่างจะมีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 57.5 รองลงมาคือ สมรสแล้วและเป็นหม้าย โดยมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 40.2 และ 1.4 ตามลำดับ

ทางการศึกษานั้น พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์ ร้อยละ 35.0 รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาการบัญชี ร้อยละ 11.8 และสาขาวิชาสังคมศาสตร์และพัฒนชุมชน ร้อยละ 7.0 ในขณะที่เดียวกันประชากรตัวอย่างที่ทำการสำรวจก็จบการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโทเช่นกัน คือ จบการศึกษาในสาขาวิชารัฐศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมาในอัตราส่วนที่เท่ากันคือ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ/เศรษฐศาสตร์ และสาธารณสุข/แพทย์ คือ คิดเป็นร้อยละ 27.3 และสาขาวิชาที่จบน้อยที่สุดคือ วรรณคดี/ประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 9.1

ทางด้านปัจจัยที่ทำให้เลือกสถานที่ศึกษาต่อ พบว่าปัจจัยสำคัญที่ประชากรตัวอย่างเลือกสถานศึกษาอันดับ 1 และอันดับ 2 คือ คุณภาพของอาจารย์ผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และอันดับ 3 คือ ชื่อเสียงของสถาบัน คิดเป็นร้อยละ 23.4

ส่วนการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อนั้น ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา/หลักสูตร จากโปสเตอร์และป้ายประกาศ คิดเป็นร้อยละ 34.6 นอกจากนั้นทราบจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 32.7 และศิษย์เก่า ร้อยละ 15.9 และร้อยละ 6.7 ทราบจากหนังสือ

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้ที่เป็นมหาบัณฑิตในอนาคตนั้น รักความก้าวหน้า มีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างซื่อสัตย์สุจริต ตลอดจนเป็นคนดี มีคุณธรรม ยุติธรรมในจิตใจ และมีคุณภาพ รวมทั้งมีบุคลิกภาพเป็นที่น่าเชื่อถือของคนในสังคม และสามารถยืนหยัดด้วยตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ และนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารหน่วยงานและผู้ประกอบการ

การสำรวจความต้องการของผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษานั้น คณะผู้วิจัยได้เลือกศึกษาผู้บริหารของหน่วยงานและผู้ประกอบการด้วย ทั้งนี้เพื่อต้องการจะทราบความคิดเห็น ตลอดจนความต้องการที่สอดคล้องกับตลาดแรงงานในอนาคต ซึ่งได้ศึกษากลุ่มผู้บริหาร หน่วยงานและผู้ประกอบการ จำนวนทั้งสิ้น 109 คน ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 65.1 ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 34.9 เท่านั้น

ทางด้านตำแหน่งหน้าที่การงานนั้น ส่วนใหญ่ประชากรตัวอย่าง มีตำแหน่งหน้าที่การงานในภาคเอกชน คิดเป็นร้อยละ 58.7 และมีหน้าที่การงานในภาครัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ เพียงร้อยละ 33.0 และร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

ส่วนสถานภาพนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพเป็นลูกจ้าง ตำแหน่งบริหารระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 67.6 และเป็นหัวหน้างาน ร้อยละ 29.6 และเป็นเจ้าของผู้ประกอบการ ร้อยละ 2.8

เกี่ยวกับบุคลากรที่จบการศึกษาในหน่วยงานนั้น ปรากฏว่า สาขาที่บุคคลในหน่วยงานจบการศึกษาระดับ 1 คือ สาขาบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 34.9 รองลงมาคือ บริหารการศึกษา และสังคมศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 14.7 และร้อยละ 10.1 ตามลำดับ

ส่วนความเห็นเกี่ยวกับการยกระดับวิทยฐานะของบุคลากรในหน่วยงานนั้น ส่วนใหญ่ผู้บริหารเห็นว่า บุคลากรในหน่วยงานควรที่จะเพิ่มความรู้ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 25.5 และควรได้รับการเพิ่มความรู้สูงขึ้นระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 40.0 นอกจากนี้ควรเพิ่มความรู้ในระดับหลักสูตรระยะสั้น โดยที่ต้องได้รับประกาศนียบัตรเป็นส่วนใหญ่ ถึงร้อยละ 33.6

สำหรับการส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานควรได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาต่อสูงขึ้นนั้น ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารเห็นควรที่จะส่งเสริมถึงร้อยละ 87.7 และทางผู้บริหารส่วนใหญ่ต้องการให้บุคลากรศึกษาต่อปริญญาโทในสาขาวิชาบริหารธุรกิจเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมาคือ สังคมศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ คิดเป็นสัดส่วนที่เท่ากันร้อยละ 10.2 ตามลำดับ

ทางด้านหลักสูตรระยะสั้นนั้น ผู้บริหารต้องการให้บุคลากรในหน่วยงานศึกษาหลักสูตรระยะสั้นในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 23.2

ทางด้านตลาดแรงงานในอนาคตนั้น กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่าในอนาคตถ้าเปิดปริญญาโทควรจะเน้นสาขาวิชา อันดับ 1 คือ สาขาบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมาคือสาขาการพัฒนองค์กร คิดเป็นร้อยละ 10.6 และสาขาบริหารการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 7.5 สาขาภาษาต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 5.4 ส่วนสาขาอื่นคือ คอมพิวเตอร์ มีเพียงร้อยละ 2.1 เท่านั้น

สำหรับช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเปิดสอนปริญญาโทนั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 91.1 เห็นว่าควรเป็นภาคพิเศษเรียนเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ รองลงมาคือ ควรเป็นภาคปกติ (ช่วงเย็น) ตั้งแต่วันจันทร์-ศุกร์ คิดเป็นร้อยละ 7.8

3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลสรุปของการสำรวจความต้องการของผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษานั้น คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้การดำเนินงานการเปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาที่จะเปิดเพิ่มใหม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพแล้ว สมควรจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ รับผิดชอบ และดำเนินการในแต่ละสาขาวิชา

2. ข้อมูลจากการวิจัยพบว่า คุณภาพของอาจารย์ผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการเลือกสถานที่ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะว่า ในการเปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษานั้น ควรเน้นให้มีการเชิญอาจารย์พิเศษที่มีชื่อเสียงที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่จะเปิดการเรียนการสอนโดยตรง ทั้งนี้มหาวิทยาลัยเองก็ไม่ควรละเลยการส่งเสริมให้คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยพัฒนาตัวเอง สร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดคุณภาพทางวิชาการด้วย

3. การวิจัยพบว่า ภาพลักษณ์ของผู้ที่เป็นมหาบัณฑิตในอนาคตนั้น ต้องมีลักษณะที่รักความก้าวหน้า มีคุณภาพ มีความยุติธรรม และซื่อสัตย์ต่อสังคม ดังนั้นควรมีการพัฒนาวิชาที่สร้างบุคลิกภาพของบัณฑิตเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้

4. เพื่อให้สอดคล้องกับแรงงานและสาขาวิชาที่จะเปิดเพิ่มในระดับบัณฑิตศึกษานั้น ข้อมูลจากการวิจัย และคณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้เน้นการเปิดสาขาดังต่อไปนี้

4.1 สาขาบริหารธุรกิจ เน้นทางด้าน

- Micro - MBA
- Executive - MBA
- การบริหารธุรกิจขนาดย่อม
- การบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ

4.2 สาขาการพัฒนองค์กร เน้นทางด้าน

- Human Resource Development
- International Administrative Organization
- Leadership and Human Behavior

4.2 สาขาบริหารการศึกษา เน้นทางด้าน

- ธุรกิจเพื่อการศึกษา
- ธุรกิจศึกษา

4.3 สาขาภาษาต่างประเทศ

- ภาษาต่างประเทศเพื่อธุรกิจ

4.4 สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์

5. ทางด้านการฝึกอบรมในระดับประกาศนียบัตรนั้น ข้อมูลจากการวิจัยมี

ข้อเสนอแนะให้เปิดหลักสูตรดังนี้

5.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารธุรกิจขนาดย่อม

5.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารทรัพยากรมนุษย์

5.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรการควบคุมคุณภาพ (Quality Control)

5.4 หลักสูตรภาษาต่างประเทศ

- ภาษาจีน
- ภาษาเวียดนาม
- ภาษาเขมร
- ภาษาพม่า

5.5 หลักสูตรประกาศนียบัตรคอมพิวเตอร์เพื่อการจัดการธุรกิจ

*****